

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. I. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedésé-
ben, Király-utca,
Hattyu-épület.

Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindnap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Elfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy hóra. 1.—
Videkre:
Egész évre. 12.—
Egy hóra. 1.20
Egyes szám ára
Pécsért 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kapitálók minden
lapelérővel.

Pécs, 1894.

Péntek, július 6.

160. (1223.) szám.

A temetés után.

Különös idők járnak. Franciaország köztársasági elnöke már valószínűleg kiváló helyétől, hogy mint egyszerű vagyontalan mérnök tulajdonképeni hivatalának éljen, midőn az anarkisták örült sektája áldozatul szemelte ki. A merénylet sikerült, Carnot, az államfő, tisztének végnapjait vérvél váltja meg. Ünnepvészen az ország általános részvételével vonul ki az elnöki palotából, hogy nevét megörökítve, diósőgtőljesen helyet kapjon a Pantheonban. A gyilkos tör meg idejekorán működött, nem a derek ember és a nagy hazafi esett áldozatul, hanem az *államfő* dönt sírba, s a míg a jó emberek könyeket ejtenek az ártatlan áldozat fölött, a kegyelet pedig virágokat szórt ravatalára, addig Franciaország büszkén, önzertesen és a megelégedés boldogságával szemléli azt a nem várt, nem remélt *kitüntetés*, melyben a megrendítő gyászeset alkalmával, elismerve tekintélyét, nemzeti nagyságát, államiságának erejét, országok és hatalmak, népek és uralkodók részeseit. Nem kell megelégednie csupán a cár kegyével és az orosz nép rokonszenvével, az egész világ fejt hájt a köztársaság gyászba borult geniusza előtt. Fejlete lesz a mult, megáll a versengés, elnémul az irigység és a nagyzás szava: egy nagy és diós nép mely fájdalomában részt vesz az egész világ. És e nép, mely önkézzel kormányozza magát, egy csapás sulya alatt nem megalázkodva, nem megtörve, de fölegyenesedve, főlemelkedve áll a világ előtt, hogy az őt élt *kitüntetés* által és erejével újra annak a missiónak éljen, mely őt a népek és nemzetek vezérével emelte föl s a melynek szelleme hódítva járta be még csak nem rég az egész világot, hirdetvén egyenlőséget, testvériséget, szabadságot.

Franciaország államisága, politikai élete, kormányformája hosszú idők óta nem élvezett oly *kitüntetés* és elismerést, mint elnökének ravatalánál és Franciaország sokkal esélyesebb, bátrabb, lelkesebb, hogysem a váratlan hódolatnak tanúsaival ne élne és azt a közjó hasznára ne fordítaná.

Az a megtisztelő részvét, melyet Európa összes államai különbség nél-

kül Carnot ravatalánál tanúsítottak, nem egyedül a sajnálkozás és számlalom kifejezése, az nem csupán az elhunyt kitűnő egyéniségének szolt, hanem Franciaországot, a népet és államot illette meg, az oly politikai főfontosságú esemény, melynek hordereje messze időkre hat ki s melynek áldásos következményeit ma még eléggé méltányolni sem bírjuk. Ki hitte volna el, hogy egy elvetemedett ember törődése népeket és nemzeteket egyenesíti fog és vajjon álmódta volna-e legmerészebb politikus is, a legügyesebb diplomata, hogy az egyre vetélykedő és önére-jének elbizakodásban forrongó Franciaország felé oly egyetértően és igaz melegséggel nyújtsák az összes államok a barátság jobbját, a kiengesztelődés fátyolát és a béke szentelt olajját? Ha a veszély közös, az erők egyesülnek, hiszen közös érdek megóvásáról, az emberiséget egyenlően megillető jogoknak megvédéséről van szó. Éreznie kell Franciaországnak, hogy köztársasági államformájának megszilárdítása és a e körüli munka képezheti egyedüli erejét és eskák összetartó és rendszeres munkája szerzeheti vissza az annyiszor diósön ragyogott gloire elvesztett fényét. Nem hamis jelszavak, nem nagyzási kísérletezés, hanem a benső erő fejlesztése szerzethetik vissza a megtévesztett egyensúlyt. Mit ér az orosz nép rokonszenvével való kacérkodás, ha egyébként a többi nemzetek féltékenysége és tartózkodásával kell küzdenie és nem éri-e át, hogy *egy kétes remény fejében* mily áldozatot hoz annak a természetellenes barátságának istápolásával, szemében, szellemében és multjában?

Midőn Vilmos császár-oly nemes tapintattal és férfias elszántsággal megmutatta a békülkenység útját, midőn uralkodók és hatalmak, szabad népek és nemzetek egyenlő meleg részvételt adóznak Franciaországnak, bizonyára be fogja látni, hogy a világának *bekere van szüksége* és sokkal fontosabb, sokkal égetőbb kérdések megoldása és orvoslása várnak az államok erejére és bölcsességére, mint a hű versengésnek és a multbeli hibák miatti bosszunk kielégítése iránti vágyakodást táplálni és szítani! Az anarkizmus az állami rendet

veszélyeztetni, ez az a közös baj és közös érdek, mely a népeket egyensúlyra és összetartásra inti és ha a francia nép, mely a közzabadságnak mindenkor hű öre volt, föltérni azt a hivatást, mely reá vár és képes lesz megbecsülni a feléje nyújtott baráti jobbnak erkölcsi értékét, akkor a Pantheonba lezárt holtest nem áldozat többé, hanem osztályrésze annak a véghetetlen diósőgtőljesnek és jónak, mely a népekre a béke áldásai által szállni fog.

A hol meg kötéssel sem foghatni államtitkárokat. Egyik fővárosi nagy újságunk leckét tart a magyar „államfiak”-nak, amiért nem akarnak államtitkárok lenni. Azt mondja, hogy ez azért van, mert nálunk Magyarországon mindenki, — aki „államférfi” — és Magyarországon minden képviselő „államférfi” — csupán miniszter akar lenni. Az államtitkári állást keveslik. Mindeztért a túlzott ambícióit természetesen a politikai erkölcsök elfajzása okozható a kérdésesség szerint. Míazonban úgy tartjuk, hogy az egészen máshol keresendő. Abban különösen tudalajdonképpen, hogy az államtitkármak nemcsak sokat kell tudnia, hanem sokat kell dolgoznia is. A mi úgynevezett „államfiaink” pedig, azok tudnivalik, kik mihelyt képviselők, mindjárt államfiainknak tartják magukat — mindig híresek voltak arról — tisztelet a kevés kivételnek — hogy sem nem igen szoktak sokat tudni, sem nem igen szeretnek sokat dolgozni. Ezért ad oly sok nehézséget nálunk az államtitkári állások betöltése.

Öröndetes jelenség.

Hogy a tudományos élet mozgalmában a kath. hűvek tevékeny részt vesz az anyagi áldozattal úgy, mint szellemi közreműködéssel, az természetes, mert hivatása, intelligenciája és a multakból öröklött és előszeretettel ápolat hajlandósága által igazolva van. A tudomány különböző ágazatnál alapos és lelkes művelőkre vagy maceenásokra találtak és találnak már is a papságban és a mint az ország nem egy tudományos intézménye egyenesen az ő nagylelkűségének köszönheti létét és fennmaradását, úgy a tudományok művelésében, terjesztésében mindenkor hathatósan kivette részét s az ez irányban kutató, törekvő és haladó szellemet mindig kellő összhangzába tudta hozni valóságainak irányával, elveivel, törekvéseivel nélkül, hogy a tudományok iránti előszeretete csorbát szenvedett volna, vagy az itt-ott okvetlenül szembeálló ellentétek bármely irányban

kárt okoztak volna. A haladásnak, a kor követelményeinek mindig szívesen áldozott a papság a tudomány terén és valóban igaz azoknak állítása, kik azt mondják, hogy az igazi szabadságvilág éppen abban nyilvánul, hogy a míg egyesítet a papsgnak a tudományok művelésében szabad kéz engedtetett, addig ő ezzel vissza nem élt, hanem lépést tartott annak fejlesztésében. Nem maradt egyoldalú, nem szorított tisztán a hivatása körébe vágó ágak ápolására; a bölcseszet, történelem, régészet, természetbuzvárokodás és nyelvészet terén egyenlően kifutott. És hozzá a nemzeti szellem, a magyarosodás vágya vezérelte működésében és áldozataiban.

E tényt senki nem tagadhatja s bizony nagy elfoglaltságról tenne tanúságot az, ki ez érdemet és kulturális történelmi tény, akkor, midőn most a tudomány emberei fűnnepeltek városunkban, ellahgatná, vagy mi több — tagadná. Nem egy téren ellentétesek nézeteink, elveink, törekvésünk, de a küzdelem heve annyira erőt nem vehet rajtunk, hogy akár hazafüségüket kétségbe vonhatnók, akár pedig a tudományos élet mozgalmait iránti érdeklődésüket és a tudományok művelése és istápolása körüli régt múlt, — mint jelenbeli érdemeiket megtagadnók.

És ha az orvosok és természetvizsgálók ez idő szerinti gyűlése alkalmából tanúsított anyagi és szellemi hozzájárulásukat örvendetes jelenségnek mondjuk, ez által tulajdonképen nem kisebbíteni akartuk az érdemet, mint inkább a más téren szokatlanná vált érdeklődés alkalmoszerűsége tölt elenkebe; jól esett ismét az együttélést, a közös érdekében találkozást láthatni, s nem bírtuk eléggé a társadalmi érdekektől a tudomány terén való működést elkülöníteni. A tudományok kedvelése, azok művelése és fejlesztése oly kulturális követelmény, mely kell, hogy a nemzetet minden tényezőjében rang-, vallás- és nyelvkülönbség nélkül áthassa; csak a tudományok rendszeres és szabad művelése biztosíthatja a nép haladását és fejlődését. Nemcsak lelki gyönyörrel tehető, de a nemzeti büszkeség érzetével is szemléljük azt az érdeklődést és meleg vonzalmat, mely az e téren mutatkozó mozgalmak iránt nyilvánul. Így meleg érdeklődést tanúsított a kath. klerus az orvosok és természetvizsgálók itteni gyűlése iránt, nem csak az udvariasság révén, hanem anyagi és szellemi közreműködése által, s valóban hivatása és előszeretete által a magas színvonalon álló tudományos munkásság nélkülözhetetlen faktorának mutatta magát s ekként tűnt is ki. És éppen a közegészségi ügy az a tér, mely valóban támogatásukra szorul és hivatásuk kiegészítő része.

Nemcsak az egyesületek, hanem a közönségnek általában halát kell éreznie az egyházmegye püspökének nagylelkű adománya miatt, a papság vendégszeretetéért és a gyűlések körüli buzgóságáért. *Zsunkó, Hürster* kanonokok, *Pécsy* tölnei prepost meleg érdeklődése, a németbolyi plébános részvétele, *Dobszay Antal, Sziltek Lajos, Kozáry Gyula* és mások aktív közreműködése, *Inczezy, dr. Ágh* Timót lankadhatlan fáradaalma és az összes papsgát tevékenysége méltán elismerést érdemelnek.

Mi, a sajtó munkásai, kik annyira szeretünk hivatkozni a közvélemény szavára, valóban a közvélemény elismerését tolmácsoljuk ezuttal, e cikkelyünkbe foglalt közszózatunkkal.

HIRROVATUNK.

Pécs, július 5.

— **A pécsi vándorgyűlés morális eredménye.** A Pécre érkezett orvosok, tudósok és tanárok egy része már elhagyta városunkat, másrészt azonban nem mulik nap, hogy újabb érkezések és túságra való jelentkezések ne történjenek. Eddig mindössze 191 tag iratkozott be a pécsi 27. vándorgyűlésre. Brassóban 250 tag volt beiratkozva és mégis *Pécssett* sokkal többen vesznek részt a vándorgyűlésen, mint eddig bárhol. Ezen egymással ellentétben álló tény abban leli magyarázatát, hogy máshol a vándorgyűlések színhelyén egy orvos sem maradt el a jelentézők tagok sorából, míg a pécsi orvosok közül alig néhány iratkozott be tagnak. A mi a fölolvások hallgatóságát illeti, eddig nem találkoztunk város, melyben a hallgatók száma oly nagy lett volna, mint itt. Nagy érdeklődést és nagy türelmet mutattak a hallgatók a fölolvások iránt, mi, tekintve az utóbbi napok nagy melegét, nem csekély érdeklődésről tesz tanúságot. A vendégek, a kiknek nagyobb része először jött most nálunk, el vannak ragadtatva Pécsről, csak az utcák poscsályi és a város legfeljebb utcain észlelhető portenger ellen emelnek kifogást. Ezen bajok azonban meg fognak szűnni, mielőtt a város esatornázza lesz, mely esatornázás melőbbi keresztülvitelét az itt időző nagy nevű orvosok elődázhatatlannak jelenték ki.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Jellasics Lajos* pécsi ügyvédjelöltet a dárdat járásbíróvához aljegyzőnek nevezte ki.

— **Gyors előmenetel.** *Tost Gyula*, a pécsvárdi közalapítványi bírtokok volt igazgatója a kultuszminiszteriumban gyors halad előre. Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszter előterjesztésére O. Felsőleg *Tost Gyula* miniszteri tanácsosi cím- és jelleggel felruházott közalapítványi igazgatónak jelenlegi állásában való megfogása mellett, az V. fizetési osztályba sorozását megengedte.

— **Katonai kinevezés.** *Brassewetter Bruno*, az 52. gyalogezred II. o. kapitánya, várakozási illetményben, a 26. gyalogezred aktív szolgálatába helyeztetett át.

— **Tudós vendégeink a Bányatelepen.** Tegnap delutan kocsinok a szénbányák megtekintésére rándultak ki az orvosok és természettudósok. A bányagazgatóság hívta meg őket, mint a bányaszattal szoros kapcsolatban levő geologia, mineralogia kultiválóit. *Gianone* Virgil bányamérnök vezett őket a telep látni valói között; megtekintették a szentmiseri kőszűleket,

az elkülönítő telepet, a szénosztót, a sajtolt szén gyártását, a koksz telepet, a vasöntödét, megtekintették a kővetleket (petrefaktumokat) stb. voltak, akik le is szálltak az Andráskanabá. A levegőben szállongó szempont aztán a Hoffmann bányagondnok lakásának udvarán fölállított sátorban sörrel mosták le a látogatók, kiknek nevében *Bécsi* Gedoon dr., majd *Oláh Gyula* dr. mondtaik köszönő szókat a banya igazgatóságának, eltevte a jelenlevő Wiesner igazgató. *Wiesner* Rajmár nemélt felelt a beszédekre s a vendégek előtt elősorolta mindazon intézményeit a telepek, melyek humánus célokra szolgálnak. Fölköszöntöttek *Gianone* bányamérnök a szives kaluzst és *Hoffmann* Ferenc bányagondnokot, aki a házigazdái tisztet vitte. Mig a vendégek nagy része kocsin visszahajtatott a városba, addig *Schächter* Miksa dr. egyetemi tanár elnöklete alatt *Doktor* Sándor, *Verebelyi* és *Pretsach* Ignac drokrol álló bizottság megtekintette a bányatelepi kórházat, az iskolát és az elemi cikkekt raktárt. A banyaigazgatóság a larogatas emlékre vasból tenyernyi nagy érmeket öntetett, s a vendégek közt kiosztotta. A kin volt társaságot Zelesny lefelyképezte.

— **A XXVII. vándorgyűlés záró ülése** 1894. július 6-án (pénteken) d. e. 10 órakor a tornasarnokban a következő program szerint tartatik meg:

1. Kardosfalvi Kardos Kálmán elnök az ülést megnyitja.

2. Titkári jelentés.

3. Pollák Illés dr. ügyvéd, kiváló publicista, a „Pesti Hírlap” belmunkatársas előadása: Természetudomány és politika.

4. A XXVII. vándorgyűlés bezárása. — **Vízvezeteki mizeriák.** Nem elég, hogy a vízhiánnyal van nagy bajunk, amennyiben malholnap víz hiánya miatt mindannyiunknak majd sör- és borban kell mosdózkodnunk, — a közönség köréből több panaszot vetünk a hatóságai intézkedések ellen. Többi panasz között arról is értesítenek, hogy a vízcsapot hatóságai fölhatalmazás előmutatása nélkül a rendörök egyszerűen lezárják, kis hitvány plómbát raknak a vezetékre, melynek megsértésére a házigazdát teszik felelőssé. Ott, hol pl. egy pinceben 30—40 munkás dolgozik, hogyan őrizze ellen a gazda a plómbát, azt meg nem magyarázzák a gazdáknak. *Helyes volna, ha a hatóság a történt intézkedésekről a lakók útján értesítené a közönséget*, mely ezen intézkedések után elgázolhatnák, tudni mi történik és szívesen alkalmazkodnák a köz érdekekben minden intézkedéshez. Így csak szembe állítja a hivatalos hatalmat a közönséggel, ilyen dologból pedig jó soha nem származik. Válvölteve kell a közönségnek a hatóságokkal működni, hogy a vízhiányért és az ebből származott intézkedéseikért ne a hatóságai közegekre szitkozódjék a közönség, melylyel nem egyformán bínnak el Pécssett. Pedig itt is egyöntetű eljárásra volna szükség, hogy igazságtalan elbánás miatt senki ne panaszkodjék.

— **Hafalázások.** Tegnap este hosszú szenvedés után meghalt *Markusz* Dávid 74 éves korában. Az elhunytak évtizedekén keresztül Pécssett a Király-utcalan szabóüzlet volt és városunk legelőkelőbbjei tartoztak állandó vendégek. Neki voltak a legjobb, legszilidabb szövetei és a közönség ezért viszonzással bír maradt *Markusz*hoz, kit az öregeség terhei meggátoltak abban, hogy üzletét folytathasson. Közkeveltségnek örvendett az egész városban és így halála is általános részvétet fog keltetni. Három leánya, köztük *Tausz* Vilmos özvegye, két fia és nagyszámu unoka gyászolja az elhunyt öreg urat, kinek te-

metése folyó hó 6-án, pénteken délután 3 órakor fog végbementi. Markuszban egy igen derék, becsületos, szorgalmas ember hunyta le szemeit örök alomra. — Ugyancsak tegnap délután *Fuchs* Peter zsiárbus az utcán hirtelen rosszul lett, a „Hattyu“-épület előtt egy arra menő koscsiba vetette magát és mire alig néhány lépésre fekvő lakása elé ért, kiszenvetett. Az elhunyt 74 éves volt és mint szegény, de szorgalmas ember jó hírnévének örvendett ismerősei körében.

— **Hol maradtak Ullmann és Thaly?** Tegnap délután a Pécssett időző vándorgyűlésnek mintegy 150 tagja, mint az lapunk más helyen olvasható, a Duna gőzhajózási társaság pécsi közénbányáiban volt látogatást teendő. Erről a pécsi generáldirektio és a budapesti forgalmi igazgatóság értesültek és intézkedés történt oly irányban, hogy a vendégek szivesen látassanak. A hol a dunai gőzhajózási társulatot azonban eprezentálni is kell, ott soha el nem maradnak annak igazgatói. Nehogy most már politikai hiba történjék, hogy az osztrák társulat magyar földre osztrák képviselőt küld, rendszeren *Thaly* Emil budapesti forgalmi igazgatót bízzák meg a társulatnak magyar földön való képviselésével, de nehogy másrészt megint a pécsi generáldirektio ábdikáljon jogairól vagy épenségre megfélemezze kötelességeiről, rendszeren elmegy oda a bécsi generáldirektor, erényi *Ullmann* Lajos ur is, a hol *Thaly* Emil magyar forgalmi igazgató jelen van; így elég van téve a dualizmusnak, képviselve van Bécs is meg Budapest is. Így történt ez tegnap is Pécssett. Eljött Bőcsből Ullmann igazgatóság elnöke, eljött Budapestről *Thaly* Emil forgalmi igazgató is Pécsre és mégis tegnap délután az orvosok és természetdudósok nem láthatták sem Ullmann, sem Thalyt, amennyiben a reprezentációt egyedül és kizárólag *Wiesner* Rajmár bányai igazgató vállalta magára, ki azonban pohárköszöntőjében kiemelte, hogy Ullmann és Thaly igazgató urak egyenesen azért jöttek Pécsre, hogy itt üdvözöljék az orvosok és természetdudósok 27-ik vándorgyűlését, de *akik valami félreértés folytán a tervezett üdvözlésre meg nem jelenhettek!* Valjón milyen félreértés lehetett az, mely a mindig udvarias, mindig előzékeny és minden reprezentációnál jelen levő igazgatókat, kik az utat ide nem sajnálták, arra bírhatta, hogy távol maradjanak, nem tudjuk, ugy rebesztették, hogy külön értesítést és meghívást vártak a kirándulásra és mivel ez elmaradt, azért éppen akkor nem akartak kimenni a telepre, mikor az orvosok és tudósok időztek ott. Mi ezen vezért lehetetlennek tartjuk, mert az csak el nem várható, hogy én magamat magamból hívassam meg. Mig ellenben, ha nekem arról tudomásom van, hogy nekem vendégim vannak, akkor félredobok minden kiesinyes hűségöt, látszólag sértett önérzetet és csak a vendégszerető házi gazda vagyok, ki örvend vendégének! Nem tartjuk tehát lehetségesnek, hogy ily kiesinyes indokok indíthatták Ullmann és Thaly urakat a távolmaradásra és azért nem is vagyunk abban a helyzetben, hogy e kérdésre: Hol maradtak Ullmann és Thaly urak? biztos választ adjunk!

— **A budapesti állami nőipariszkolában VIII. Szentkirályi-utca 7. sz.),** a melyeket Lukács Béla kereskedelmi miniszter ujja szervezett s gyakorlati ipariszkolákká alakított, a beiratás a jövő tanévre szeptember hó 1. napjától 4-ig napjéig tart. Az állami nőipariszkolák célja és feladata, hogy a női munkák rendszeres gyakorlati tanításával és az ahoz, továbbá a kisebb női munkáizletek vezetéséhez szükséges elméleti szakismeretek tanításával. Fiatal nőket a női munkák készítésével foglal-

kozó izleteknek hasznos segédmunkáisaivá képezzen olyan módon, hogy az ilyen nők közül azok, kik később is önérejkire képesnek utalva gyakorlati képzettségök tovább fejlesztése, illetve kiegészítése után önálló gyakorlati működésre, női munkáizletek vezetésére is képesek legyenek; a család körében foglalkozó nőknek a különböző nőmunkák készítésében alapos képzést nyújtván. Az állami nőipariszkolának ez idő szerint négy szakosztálya van, u. m.: a fehémernü-varró, fehér-, színes- és műhímző, végre a felsőruha-varró és a divatárú-cikkeket készítő osztály. A tanítás a fehémernü-varró és a divatárú-cikkeket készítő osztályban egy, a felsőruha-varró és a fehér, színes és műhímző osztályban két évig tart. Az intézetben rendszeres tanulókat felvételtnek olyan leányok, kik a 14-ik életévüket betöltötték s legalább az elemi népiskola hat osztályát vagy a polgári iskola második osztályát sikerrel elvégezték. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

— **A nagyharsányi bíró és jegyző fejelemi ügye.** Kulcsár János nagyharsányi bíró és Kiss Nep. János ugyanannál körjegyző elleni fejelemi ügyben az ügyészség már megtette vád indítványát. Ezen indítvány a községi törvény 100. §-a rendelkezésének megfelelően a siklósi járás főszolgabírájának adatait ki azzal a megfágyással, hogy a főnnevezett érdekelt felelnek tudomására hozza, miszerint ezen vádindítványt a siklósi főszolgabírói hivatalban nyolc napon belül megtekintetik s arra írásbeli nyilatkozatot tehetnek. Ezen nyilatkozatok beérkezése után fog Szily László Baranyamegye alispánja első fokú határozatot hozni.

— **Lakoma az orvosok tiszteletére.** Mendl Lajos dr. Baranyamegye siklósi főorvosa tegnap este vasóraira hívta magához a vándorgyűlés tagjait s a város egyes előképűseit. Az estélyt a szőlővilágban tartották meg s jelen voltak Kardos Kálmán főispán, Chyzer Kornél dr. miniszteri tanácsos, Szily László megyei alispán, Koszits Kamil megyei főjegyző, az aljegyzők, több törvényhatósági főorvos és számos orvos, számszerint vagy hatvanan. A meghívott vendégek mind nagyon jól érezték magokat. A vasóra alatt Thuróczy Károly dr. mondotta az első fölköszöntőt a házigazdára, mely fölköszöntőnek csakhamar követői találkoztak. A társaság a késő éjjeli óráig együtt maradt.

— **Athelyezés.** *Frühwirth* Béla, a herceg Eszterhazy-hízbizományi javak pécsi főtisztviselőjének alkalmazásában volt gazdasági tiszt, — miután e főtisztjét itt megszüntetett, — hason minőségben Kis-Martonba lett athelyezve.

— **A harkányi kirándulás,** melyet az orvosok természetdudósok tiszteletére rendeznek, igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben a furdöntözőség mindent elkövet a vendégek szívesleg fogadásra céljából. A kirándulásban Kardos Kálmán főispán is részt vesz. Figyelmeztetjük a kirándulókat, hogy az *elindulás hőzvetlenül a holnap, pénteki, záró közgyűlés után,* tehát 11 óra felé történik, és a kocsiak a kirándulókra már a tornacsarnok előtt várakozni fognak.

— **Rendőri hírek.** Az éjjel valaki betört Pagonnának a: Azoston-utcában levő korezmájába. Az éjjeli vendég azonban abba a szobába vetődött, ahol a Pagonné meg a férje aludtak. Pagon főlebrét a neszre s a kifelé siető betörőre rontott. Nagy dulakodás közben Pagon a betörő mellényéből letépett egy darabot s a kalapját is ott fogta, míg a betörő elmenekült.

— **Cziráki Sándor** a Bajnádi-féle pusztán szolgált kocsis tegnap bejött a városba s a kikapott fizetéséből mulatoztatott Singer Gyulával, egy sáhnacsal. Jól beszede a szeszből a vasfűrdő alatt levő rétre mentek a fő közé aludni. Cziráki valószínűleg jobban leitta magát, mint a furdangos Singer, mert ez horkoló mecenásától ellopta a még megmaradt pénzt. Singert a rendőrség elfogta.

— **Kitömött állatok gyűjteménye.** A vándorgyűlés ideje alatt a főgimnázium földszinti folyosóján érdekes kiállítás volt látható. Lendl Adolf dr. műegyetemi tanár tette ki közszemlére gyűjteményének egy kis részét. E gyűjteményből a pécsi főreáliskola száz forint árat vásárolt meg oly példányokból, melyek a múzeumából hiányoztak. Lendl kitömött vadjai és madarai pompás preparátumok. Tomesük, az illető állat sajátjainak és életviszonyainak megfelelő beállításuk művészi.

— **Rablioglykosság.** Német-Bólyból írják a „Pécsi Ujság“-nak, hogy ott f. hó 3-án rablioglykosság történt. Ma ut Antal né jómódu paraszt asszonyt ismeretlen tettesek saját házában meggyilkolták, s a rablioglykosok a nála levő lusz forint készpénzt is magukkal vitték. A glykosokat valószínűleg azon remény hajtotta a borzalmas tette, hogy a jómódu paraszt asszonynál több pénz lesz, mint amit találtak. A gyamu két akkor Német-Bólyban időzőt vándorló legényre irányul, kiket a esendőrség most erősen nyomoz.

— **Tüzoltók nyári ünnepélye.** E hó 15-ödikén a pécsi tűzoltók az üszögői erdőben nyári mulatságot rendeznek. Lesz tájázatok, tombola, tánc s bizonyos, hogy jó kedv is.

— **Entz Géza dr. és Dischka Győző.** A koloniat kirándulás alkalmával egy kis társaság verődött össze az ezereves gesztenyefánál. A gyönyörű gesztenyés, a ritka szép természet ellenállhatatlan varázst gyakorolt a kis tudós társaságra, úgy hogy késő estig együtt maradtak és elmerültek a tudományos vitaközébe. Majd vasórahoz ültek. Ekkor Entz Géza dr. műegyetemi rektor és a budapesti tanárvizsgáló bizottság alelnöke felhasználta az alkalmat, hogy a természetudományi szakosztály első ülésén egy nagy fölfontelt kért értekezés szerzőjét *Dischka* Győzőt ünnepelje. Az igaz, őszinte meggyőződés hangján szólott a nagytudományi férfi a szerény, vidéki főreálizgató tudományos működéséről. A vándorgyűlés egyik nagy előnyének mondotta, hogy megismerhetik a vidéket, elvonultan élő, de hivatusok teljes magashatán álló tudósokat és hálás elismerésük nyilvánítása mellett saraklathatják őket további tudományos működés folytatására. Ö hódoló tisztelettel adozik a főreáliskola igazgatójának, nemcsak mint alapos szaktudósának, hanem mint egy *mintaszerű intézet* vezetőjének. Kereken kijelentette, hogy ily gazdag, nagy értékű és páratlan gondnal fölserlett középiskolát nemcsak a vidéken, hanem a fővárosban is alig talál. Ö jót látott. Nem készülték itt a vándorgyűlés előtt holmi esillogtatásra, hanem e főreáliskolának a gyűjtemények nagy szakértelemmel való rendezése hosszú évek fáradságának eredménye. Dischka igazgató e váratlan kitüntetést a tösekszókot szerénységgel köszönte meg. A kis társaság szinte meg volt hatva e lélekemelő jelenettel. Részünköl pedig hozzáfűzték, hogy önézetünk emeli, hogy a budapesti tanárvizsgáló bizottság alelnöke, a legkompetensebb ember így nyilatkozott főreáliskolánkról.

— **Kirándulás.** A pécsi pósta- és távirtdi igazgatóság tagjai mai napon kora reggel családjaikkal együtt Pellérdi keresztnál a Jakabgyégre rándultak. Az

igazgatóság hivatalnokaival Opris Péter posta-és táviratigazgató is velök tartott.

— **A pécsi kir. tábla** szüneti tanácsa július és augusztus hónapokban a rendes hetős, keddi s esetleg szerdai napokon tartani szokott tanácsulésait mindig reggel 8 órakor fogja megkezdeni.

— **Oh telefon!** Nagyon sok és áldásos hatású ismerjük már a városunkat is összedrózó telefonnak, de még oly praktikus oldalát nem ismertük ennek a fura szerszámnak, mint a minék tegnap feltűnő voltunk. Városunkban két családnál is be van már vezetve, hogy a kávétráca a távolból is folyhasson. Az egyik családnál volt Apolló, a másikonál Dianna. A két család gyakori érintkezésének természetesen következménye volt, hogy Apolló beleszeretett Diannába s folyton ott settenkedett a körül a ház körül, melyben Dianna lakott. Ez a körülmény még nem volna olyan nagyon bosszantó Tudor urra, Apolló gazdájára, ha véletlenül nem akart volna a szomszéd határába menni vadrejtő, melyhez okvetlenül szüksége volt Apollóra. Minthogy a két család jó messze lakott egymástól, már előre fázott attól az utól, melyet ilyen melegben meg kell tennie, hogy kutyáját hazatérésre bírja, mikor egyszerre elmosolyodik az arca, mert nagyon gondolatla támad; telefonál Mayer urnak — Dianna gazdájának, hogy tartsa a telefon fülkagylóját Apolló föléhez. Mikor ez meg volt, akkor Tudor ur olyan futtyót hallott, melyvel a vadász köröket be szokták zárni és Apolló — feledve Diannát rohan haza.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlése.

Az orvos-szébségi szakosztályban ma délelőtt 9 órakor folytatták a fölolvasásokat.

Onodi Adolf dr. egyetemi magántanár „Az agybajok okozta gégehidüések tanáról” értekezett, mely alkalommal kísérleti készítményeket is mutatott be.

Doktor Sándor dr. a szülésznek vizsgázásáról értekezett, miképen történjenk vizsgálata a magánykorlatban.

A fölolvasások és értekezések sorozatát az orvos-szébségi szakosztályban **Prochnow József** dr. titkár fejezte be, ki a kis kaliberű lövegeknek eddig tapasztalt ellátásáról nagyérdeku fejtegetésbe bocsátkozott.

A természetudományi szakosztályban a főreliskolában egyike az ország legkiválóbb herbaristáinak, **Borbás Vince** dr. tanár értekezett ma délelőtt egy pécsi növényről, a „*Knautia ciliatáról*”, mely értekezésé tegnap délután a bányatelepen gyűjtötte a virágokat, vagy 200 példányt tépve ki gyökeresül a földből, melyeket azután szépen papírosra rakogatott, hogy experimentumai alkalmával a szükségelt példányokból ki ne fogjon.

Dr. Borbás a növények vándorlásáról, életközelméről, az egyes vidékek flórájáról szoval a *növények geographiájáról* olvasott föl. Elmondja, hogy a magyarországi növények 1/3-ad része a növények történeti bevándorlása vezethető vissza; de e történeti bevándorlásról tudományos munkával nem birunk, csak a hagyományokból tudunk egyet-mást e tekintetben. Így a *maszlagról* azt mondják, hogy cigányokkal vándorolt be hozzánk Azsia centrumából; a *szerb tövis* pedig állitog sértecskel ezeknek a sörtes hatán vándorolt be hozzánk; a *tatar-reparól* pedig az a hagyomány kering, hogy a tatar-invazió alkalmával honosított meg Magyarországon s manap különösen az erdélyi részekben van elterjedve.

A növényeknek a climaticus elterjedését illetőleg megemlíti, hogy a *törökpi-*

rositó (Pedanum herbae), melyből a Gellert-hegyen 6–7 to van, de itt sem gyarapodik, — a Sashegyen — vetett magból már nem lett növény. Tihany keleti lejtőjén tenyész *tepidium graminifolium*, mely csak a fumei Tersaton található meg; e növény valószínűleg a pannoniakkal került be Magyarországra. Azután az *actinomia gracilis*, mely a balatonvidéki dolomit csucsonk tenyész, valószínűleg az olaszországi Scoglio San Marcoról jutott el hozzánk. Végül a *Laziorparja*, mely bár havasi növény, mégis a Dráva mellett a partokon, nemkülönben a Sashegy tövében is leltható.

Azután áttér értekezésének tulajdonképen tárgyára tárgyára a *Knautia ciliatára*, mely csak a Dunántul, itt is különösen *Pécsvidéken* él. Előadó elő példával ismerteti, és e növénynek igazi neve: *Knautia Pannonica* (Jacqu.). A növény geographia feladata címen ajánlja, hogy a vidék növényzetének összehalításakor kutasak a növényeknek honnanvalóságát, mert a floranak mai tarkasága összeszerelésből, vándorlásból származik. Felolvasót megjeleneztek, s határozatba ment, hogy értekezése a szerkesztendő „*Evkönyvbe*” felvetessék. Mután **Loewy Sándor** tanár — ki szinten előjezte magat felolvasására, — nem érkezett Pécsre; az ülést 11 órakor berekesztették és ezzel a természetudományi szakosztály ülései véget értek.

A vándorgyűlés választmányi ülése. A nagy választmány ma délelőtt 11 órakor tartotta ülést a Iyeum dísztermében. — Kardos Kálmán elnök megnyitván az ülést, kéri a titkárt, hogy terjessze elő azon indítványokat, melyek a szakülésben tettek. Lakits Ferenc dr. eleget tesz e felszólításnak: Az I. indítvány dr. Szabó Dénes kolozsvári egyetemi tanáré volt, ki azon indítványt terjesztette be, miszerint *teljessétek föl a magas kormány, hogy a milleniumra való tekintetből a kolozsvári egyetem korodái kibővítessenek.* Az indítványt elfogadtatták. — Majd dr. Verebely László egyetemi m. tanár azon indítványra került szőnyegre, mely szerint dr. **Loewy Lipót munkáját a pécsi csatornázásról** és ezzel kapcsolatosan a rétek öntözéséről a közgyűlés elé terjeszse és a közgyűlés átiratot intézzen Pécs sz. kir. város községéhez, hogy a csatornázást az említett módozat szerint minél hamarabb megvalósítsa. Ezen indítványt is elfogadta a választmány. Ezután fölolvasottak a közkörházak, az árvaház és ápoló-dák, iskolák és tanintézetek megvizsgálására kiküldött bizottságok jelentése. A Rudolfinum látogatásáról szóló jelentésnél dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos kiemeli, hogy *jó volna a Rudolfinumról felvett bizottsági jelentésben fölvenni azt, miszerint a Rudolfinum berendezése igen helyes és igen tiszta, azonban fekvése nem celszerű, minthogy a kórház udvarába van bekeelve és kívánatos volna, ha a város majdan népesebb lesz és a kórházat még jobban ki kell bővíteni, miszerint a Rudolfinum sajátításukkal e célra s a Rudolfinumot más helyre tegyék át.* (Elfogadtatik.)

Következett az ideiglenes pénztáros jelentése, melyből kiemeljük, miszerint csak *paldyák kitűzésére* a vándorgyűlés 2045 frt 19 krral rendelkezik. Ezután következtek a választások. Pénztáros lett dr. Szalkay Gyula, könyvtáros pedig dr. Verebely László. A választmányba, a meghalt és kilépő tagok helyett megválasztottak: dr. Fodor József, Vidor Zsigmond, dr. Mendl Lajos, dr. Czierer Elek, dr. Serly Sándor, dr. Ágai Adolf, Görény, dr. Entz, dr. Praisz, dr. Molnár, Simonkay, dr. Thirring, dr. Agh Timót, dr. Seherer és Dsichka Győző.

A választások megjövete után szóba

került, hol tartassék meg **legközelebbi vándorgyűlés.** Bártfa furdőhely már két ízben meghívta az orvosok és természetudósok vándorgyűlését, hogy **Bártfa** gyűljék az egybe. Minthogy azonban a legközelebbi rendes vándorgyűlés a milleniumi évre esik, így a vándorgyűlés a budapesti 1896-ik kiállítás alkalmából *Budapestben* tartandó meg, mégis hogy Bártfa ismételt meghívója figyelembe vettessék, annak előndése, hogy jövő évre, 1895-ben gyűljenek-e össze az orvosok és tudósok rendkívüli ülése Bártfán, ennek előndését a központi választmányra ruházni véleményezte a választmány. Ezen kérdés megbeszélése után utal a főispán a holnapzi záró ülésre, mire berekesztette a nagy választmány mai ülést.

A halott gyűrűje.*

Szegény Aurél nagyon beteg,
Sapát, sovány, furdőre megy.
— Idám, az ég megaldjon!
Nincs már csak egynehány betem;
E szép világról, érezem,
El kell örökre válnom.

S hogy fonyadt karja táru, im,
Gyúrja, benn' a kő ruhán,
Tova görög a porba.
— E gyűrű monija meg neked,
Hogy itthaggyam az életet.
Elküldöm haldolkóva.

Május volt, langys kikelet,
A lány sohajtott, könyvezett.
S midőn az ősz közegett:
A nyirkos szél anyjának is
Ártatra hozta, esontjait.
Az özvegy is beteg lett.

Nincsen kenyér; mi lesz veled?
Dolgozh nem tud kis kezed;
Csak nem melhetsz eszednek!
Ha most itt volna szeretőd...
Eh! faladt síncs betevőd.
Ó sem gondolta veled.

„Van itt még egy darab ruhám,
Nézd, új, selyem, föl sem huzám.
Ó adta, Viganómat,
Kivánnod kell csak, bár szívem
Utána verzik, elviszem
Zaloga a zsidónak.”

Egy pár garas... Mit ér neked?
Az orvosság is többre megy.
S nyakunkon itt a habzer.
A házir legyen fia
Mindig szerelgeted, lida.
Mégzánna szép orcaider’.

Lakuk kis pincelyuk, setet.
„Menjen? ne menjen? s már kezét
Kattentja a kilmesre.
Ájtót nyit ehk valaki,
S a postas látkar, a ki
Egy levelet hajt be.

Pecsetje, színe gyász s a mint
Felbonja, kis gyűrűt tapint;
Piros rubin a kő benn’.
„Van egy gyűrűm. Fát, húst veszek,
S a hova küldesz, nem megyek,
Akarmi lesz belőlem.”

Színház, irodalom, művészet.

*. **Az utolsó előadás.** Ohnet György *Sarah grófnő*-jének előadása volt a befejezése ennek az idei szini szezonnak, mely fölött lehetne sokat elmélkedni, de nem ilyen gyilkos melegben, amikor örüllőn kell, hogy vége a színházjárásnak, nem hogy meg egy három hónapos előadás-

* Koroda Pál dr. szívegezőből, ki jelenleg Reviczky Gyula zenésű köztelök hátrahagyott iratainak — költeményeinek rendezésével van elfoglalva, közöljük e nagybecsű költeményt. Szerk

ciklust kezdjük el ismételtetni, miatt újra átsejdzünk a befűtött szinkór fulasztó hőségét. Az utolsó előadás egyszerűsége miatt *Szilágyi* Berta jutalomjátékának volt szentelve. Nem volt szerencsés jutalom est a tegnapi, Színes és közönség egyaránt tikkadt, bágyadt; az egyik alig képes elviselni a színpadnak még a nézőterén is sűrűbb levegőjét, a másik nem tud harminc másodpercenl tovább kitartani a figyelemmel; e helyzetbe tessék beilleszteni Ohnet hosszadalmas parbeszédét, a külső zajt, a szinkórban kívül levő élekt élet zsvajtat, a túrelmetlen karzat állandó fészkelődését, — s ime a lehető legmagasabb estét könnyen el tudja képzelni az a boldog is, aki otthon hűselt a nyitott ablak mellett. Közben baj is történt. *Kalmár* Piroksa alig a negyed részén az első fölönásnak, a színpadon kívül szivörgőseket kapott. A nézőterén behatallású jarkitárlásra leeresztettek a függőnyt s később a *Kalmár* szerepének teljes törlelével jászatká végig a darabot. *Szilágyi* Berta, ki a címszerepet játszta, nem azok közé a művészek közé tartozik akikről nagy alkotásokat várunk; elismerni való azonban komoly igyekezetét, s az a gond, melyet szerepeire láthatólag fordít. Koszorúk, virágok nélkül folyt le a jutalomest, de nem folyt le jól megérdemelt tapsok nélkül, melylyel az elég szépségű közönség a *Fedorák*, *Athenasik*, *Sarah* grófnók személyesítőjét kitüntette. (p.)

TÁVIRATAINK.

Elfogott anarkisták.

Róma, július 5. (Eredeti távirat.) Tegnapi délelőtt nem kevesebb mint 160 anarkistát fogtak el és börtönözték be Rómában.

Genuában *Cesario*, Carnot gyilkosának egyik cinkostársát tartóztatták le a rendőrség.

Elítélt képtolvajok.

München, július 5. (Eredeti távirat.) Az itteni büntető kamara érdekes képtolvaj konzorcium fölött hozott ítéletet. A képesarnokból egész sereg nagy értékű Lenbachképeket loptak el és értékesítettek. *Wagner* házmestert folytatólagos képtolvajlásért 1 és fél évi, *Bubenček* festőt 1 és fél évi, *Zankl* festőt 2 és fél évi és *Deininger* ismert képkereskedőt 1 és fél évi börtönre ítélte a kamara. *Wagner* ezenkívül 3 évi, a többiek 5 évi bűnesszűrésre is ítéltettek. A tárgyalás művészi körökben, melyeknek legismertebb alakjaihoz tartoztak az elítéltek, nagy föltűnést és izgalmat keltett.

A Crispi elleni merénylet.

Róma, július 5. (Eredeti távirat.) A *Legá* merénylő ellen megindított vizsgálattal kiderítette, hogy anarkista összeesküvéshez tartozott, és társaitól kapott megbízást *Crispi*, Olasz miniszterelnök meggyilkolására.

Lóry — öngyilkos.

Budapest, július 5. (Eredeti távirat.) *Lóry* Jenő, eltunt bankár, a „Magyar Mercur” tulajdonosát, ma a zugligetben agyonlőve megtalálták. Az ügyfelein elkövetett kár meghaladja a 250,000 forintot.

Boulanger anyja.

Páris, július 5. (Eredeti távirat.) 92 éves korában halt meg itt tegnap Boulanger, az öngyilkossá lett reklámkirály édesanyja. — Közeli rokona, *Griffitz* kiasszony régi újságlapok előolvasása által azon hiedelemben hagyta az agy asszonyt, hogy fia meg él és csak kezgé kellene kinyújtania, hogy az államhatalom legfőbb urává lehessen.

Az amerikai vasutasok sztrájkja.

Chicago, jul. 4. (Eredeti távirat.) Az amerikai vasuti munkások és alkalmazottak sztrájkja, és ennek következtében a sztrájkolók lázadása, és ellentársa mindinkább naggyob mérveket és veszedelmes arányokat ölt. Blue Islandban számos vasuti kocsit elégettek.

Michiganban 4000 munkás elfoglalta a bányákat. Összeütkezésre kerülvén e sor, számosan megölettek.

Holomingtonban a sztrájkolók 14 vonatot föltartottak. A vonatokon 2000 utas volt. Több vasuti hidat elégettek.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktözsden.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Július 5.	Pénzb. art. o. e.
1. Magyar aranyjárdék 4 ^o	120.75
2. Magyar koronajárdék 4 ^o	95.05
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ^o 2 ^o	128. —
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 ^o 2 ^o	101.75
5. Magy. kel. vasut. áll. kötv. 1876-ból	124. —
6. Magy. föltelherm. kötvény 4 ^o	95. —
7. Italmérségi jog megváltási kötvény	100. —
8. Horvát-szlávon föltelherm. kötvény	96. —
9. Magy. nyeresémsorsjegy	149.50
10. Tiszaszab. és szegedi sorsjegykölcsön	122.25
11. Osztrák járdék papírban	98. —
12. Osztrák járdék ezüstben	98. —
13. Osztrák járdék aranyban	121.50
14. Osztrák koronajárdék 4 ^o	—
15. 1860. évi osztrák államsorsjegy	117. —
16. Osztrák-magyar bankrészesvény	100.00
17. Magyar hitelbankrészesvény	110.75
18. Osztrák hitelintézet részvény	350.80
19. Osztr. magy. államvasuti részvény	338.25
20. 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9.97
21. Német birodalmi marka	61.50
22. Londoni vista	125.40
23. Párisi vista	49.85
24. 20 márkás arany	12.28

Időjelzés: Derült, száraz, meleg.

Előfizetésre való fölvívás!

A „Pécsi Újság” július 1-én új évfolyamra lépett. Azon kérelemmel fordulunk ma előfizetőinkhez, hogy az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy lapunk szétküldésében fönnakadás be ne következék.

A „Pécsi Újság” a mióta naponként látja el olvasóit értesítésekkel, nehéz napokon esett át. A politikai események egész sora, az igazgatóság, mely az egész országot ellepte, lapunkat mindig föladatainak magaslátán találta. Oly górsáron, oly alaposággal értesült közönségünk minden politikai eseményről, mint maga a fővárosi közönség; nem kell hangsúlyoznunk, hogy a reánk nehezedő nagy áldozatokat csak azon reményben, sőt azon biztos tudatban hozhattuk, hogy fáradozánkunk, áldozatkészségünk az olvasó közönség elismerése és az ezzel karöltve járó pártolás fogja jutalmazni.

Nem a pillanatnyi sikert, a szeszéleiót hajhászszuk, hanem arra fektetünk fölyűt, hogy értesülésünk megbízhatók legyenek és épp ezen okból oly összekötéseket létesítünk, melyek révén nyert értesüléseinket az események maguk hitelesítették.

Vezéreikneinket a szerkesztőség beltagjai mellett a helyi és fővárosi író-világ elismert gárdája írja, tarovatunkban, melyben kizárólag eredeti töredelmek adunk helyet, olvasónk már sok iradalmi becsesel bíró munkával találkozott; hirovatunk oly élénk, hogy ezen tekintetben a vidéken egyedül áll a „Pécsi Újság”; távirati rovatunkban pedig mindent megtalál az olvasó, mi bárhol delután 4 óráig történik. Az országgyűlés és förendilisz az napi üléseinek hü tükrét is föltalálják e rovatban olvasónk.

Ily körülmények között indokolt is az a páratlan fölkarolás, melyben lapunk az olvasó közönség által megindítása óta részesült; és ha arra kérjük olvasónkát és lapunk barátait, hogy azt ismeretégük körében terjesztés sziveskedjenek, történik ez azért, mert még magasabba akarjuk emelni a „Pécsi Újság” névtőjét és mert a napilap előállítás költsége oly tetemes, hogy annak föntartása nagy áldozatokat követel.

A „Pécsi Újság”-nak az lesz mindig a fötörökése, hogy kielégítse az olvasók fokozott igényeit. A jövő évfolyadra a „Pécsi Újság” tartalmának kibővítéséről is gondoskodtunk és így azon hittel indulunk az év második felébe, hogy az eddig tapasztalt rokonszenv és föjmuldul olvasónk részéről még fokozódni fog.

Kiváló tisztelttel

A „PECSI ÚJSÁG”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Felcélós szerkesztő és lapfeladatos:

LENKÉI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

8450. sz. 1894. 4505

Árverési hirdetmény.

A pecsi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpentzára végrehajthatóan

Fischer József

végrehajtat szenedvő elleni 200 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pecsvárad kir. járásbírószék területén levő Szilágyi község határában fekvő, a szilágyi 213. sz. tkjben felvett 4878 sz. szőlőre 146 frtban, a szilágyi 266. sz. tkjben felvett 4889. sz. szőlőre 192 frtban, és a szilágyi 222. sz. tkjben felvett 4837 sz. szőlőből alperest illető fele részre 393 frtban ezenell megállapított kiállítási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi július hó 19-ik napján deléltől 10 órakor Szilágyi község bíróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10 százalékkal, vagyis 14 frt 60 kr, 19 frt 20 kr és 39 frt 50 kr kiegészítésben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minsteri rendelet 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság által előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Pécsét, a kir. tszék mint tkvi hatóságánál 1894. év ápril. 7-én

Lukrits István

kir. tszékíró.

A cs. és kir. 44-ik számú Albrecht Főherczeg tábornagy nevét viselő gyalogezred történeti korrajza.

— Az ezredparancsnokság rendelete folytán szerkesztette: HOHOLIN GYULA, ezredbeli főhadnagy. —

(4)

Strassoldó gróf elhatározta, a Malamorte hegyen levő ellenséges váracstól a francziáktól meglepetés által kézre keríteni

Ezen vállalkozásra 145 önként jelentkező — s ezek között sok az *ezredből* — lett egy csapatba összeállítva. A kivétel sikerteljes volt; az ellenség fölkonczoltattott.

Az év kezdetével az *ezred* új zászlókat kapott, a melyek fölszentelése a Szent-Endre nevű templomban Sevillanban történt; a régi még az *ezred* föllállításából való zászlók ugyan-e templomnak adtak át megőrzés végett.

Ezen év folyamán az *ezrednek* alkalma nyílt az új zászlókat a következő hírneves csatákban fennen lobogtatni:

Az ormea-i ütközetben; a monte-pellegrinó-i vállalatnál; a Fel nevezetű erőd ostrománál és a Sucearelló-völgy védelménel; a Col di Tenda melletti ütközetben.

Az *ezred* ezen alkalmaknál 5 főtisztet és 774 embert vesztett.

A visszavonulás alkalmával Würz főhadnagy, Rocca hadnagyot megmentette a hadi fogságba ejtéstől, miután az ellenségtől körülfogott tisztnek segítségére sietett és e közben egy francia granátost levágott.

Hadnagy Uher és őrmester Maszl szinte találtak kitüntetésre alkalmat s ezért az ezüst vitézségi érmet nyerték el.

Argentau tábornok a settepaui hegyen fogalmazott jelentésében következőképp nyilatkozott.

A 25-iki roham alkalmával kiváltképen előnyösen tüntek ki a Gyulai-önkéntesek, a *Strassoldó*-granátus-zászlóalj és az Antal főherczeg 52. számú testőrzászlóalj.

A következő vállalatok ezen évben a Col di tenda-i támadás, a melynél az *ezredtől* két zászlóalj vett részt; a támadás Rocca Curaira-nál, mely csatában a granátus-zászlóaljunk küzdött; a Loano melletti csata november 23. és 24-én, mely alkalomról egy kimutatás következőképp számol be: „... az ezen támadásnál levő zászlóaljok a Schmidfeld nevű ezredtől, a *Strassoldó* granátus-zászlóalj és a Gyulai-önkéntes-osztály nagyobb részt szétszórva és tönkretéve lettek.”

A veszteségeket pótolandó az *ezred* február havában 300, áprilisban 400 újoncot kapott és az év vége felé még egy pótosztályt, a mely részben Németországból és Galicziából származott; s így az *ezred* legényisége németekből, olaszokból és lengyelekből állott.

1796. évben Bonaparte Napoleon a francziákat több győzelemhez vezette.

Első sorban Provera altábornagy, a kinek parancsa alatt ezredünk is harczolt, lett Cossaria mellett a francziák által megtámadva s ez által az ausztrizipiemont hadtest és a császári hadsereg egyesülése megátalva.

A legelkeseredettebb harcz következett; az ellenség vesztésége 800 ember volt, míg ezredünk maga 6 főtisztet és 460 embert vesztett.

A Lodi mellett vívott csatában egy 800 emberből álló osztrák hadtestnek Sebottendorf altábornagy alatt 2036 közlegény, 14 ágyu, és 30 lőszer-kocsi volt a vesztésége.

Ezen ütközet tartama alatt Strausz ezredbeli őrmester egy csapattal megbízást kapott, a podgyászt Görz városába szállítani.

A nevezett őrmester e földadatot szerencsésen megoldá és a kincstári pénzüsszeget szabályszerűen a hadipénztárnak átadá.

Az ezred Mantua megszállására rendeltetett.

A Mincio folyónál történt összetűzés által Napoleon az osztrák hadsereget Tirolba kényszerítette visszamenni s ezután Mantua ostromlásához látott.

A Belfiore, Roveredo, Bassano és a Mantua melletti ütközetek után Mantua második elzárása — Bonaparte által — be volt fejezve.

Ezen idő alatt az *ezred* a többi csapatokkal együtt, a melyek Mantua megvédésére voltak hivatva, az ott uralkodó dögvész következtében nagy halálozásoknak volt kitéve.

Az erőd naplójából kivehető, hogy az ostrom tartama alatt a védők közül 5050 ember halt meg.

Mantua fölszabadítása, Dávidovich altábornagy és Alvinczy tábornagynagy vezénylete alatt levő osztrák csapatok által megkísérletett; 3 francia hadosztály visszaveretett, de az Alpone patak mentén vívott 3 napi csatában Bonaparte az osztrák hadat Tirolba kényszerítette vissza menni.

Bonaparte akkoriban azt is megkísérlette, hogy Mantua várát meglepetés által hatalmába kerítse; 300 gránátosát osztrák áruhába öltöztetett s ezeket a vár egy kapujáig üldözőbe vette.‡

A kísérlet hézagos kivitele folytán nem sikerült.

A helyőrségnek sok nyomort és éhséget kellett szenvednie; az ostromlás utolsó 8 napja alatt beszózott lóhús volt Mantuában az eledel.

A Rivoli mellett vívott csata után Mantua hős védője kényszerítve volt az erődöt a francziáknak átadni, miután fölszabadításra már nem számíthatott s ;mindazon hadiszerek ki voltak merítve, a melyet vaskitartással lehetett az ellenséggel szemben alkalmazni.

A leoben-i béke megkötésével az ellenségeskedések beszűntettek.

Hirdetmény

A pécsi kir. törvényszék (járásbíróság) mint telekkönyvi hatóság 1894. évi június hó 22-én 14019. sz. a kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közli, hogy SOMOGY és SZABOLCS községekre vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1881. XVI. t. cikkeik értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tértetvén, a helyszíni eljárás Somogy községben 1894. évi **július hó 23-án** fog kezdődni, azután Szabolcs községben folytatattatni.

Ennélfogva felszólíttatnak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határhoz nem megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. tc. 15-18. §-ai és az 1889. XXXVIII. tc. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenségetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Pécsen, 1894. évi június hó 28-án.

Zador József

betétszerkesztő.

dr Luchkovicz Gábor

kir. albiró.

A legjobb és legolcsóbb háztető a minden államban szabadalmazott **kampós szegélyű cement-tetőcserép**

WURSTER ANTAL

cement-árak gyárából.

Különös előnyök:

Könnyű suly: 38 kiló négyzetméterenként, míg a pécsi elsőrendű cseréptégla sulya 90 kiló négyzetméterenként.

Ára: 1 négyzetméternek 11 drb **99 kr.** Kampós szegélyű cementtöcseréppel födött tető tehát a legolcsóbb, mert tartósága által önmagát fizeti ki.

Bizonyítvány. Műlirott ezennel bizonyítom, mi szerint Wurster Antal pécsi lakos által beszedemre kiállított kampós szegélyű cement töcserépek tetők befedésre nem csak hogy célszerűnek, de sőt minden zivatarnál, hó, jég és szárazságnal kitűnőnek bizonyultak, miert is azokat szerzett tapasztalataim folytán bárkinek is melegen ajánlalom, azonkívül megvan nekik azon előnyök, hogy az időváltozás alatt nem szenvednek és esetleges átalakításoknál szilárdságuk következtében megtartják teljes értéküket.

Kelt Pécsen, 1894. márc. 31.

Krasznay Pál m. k. ny. honvédezked.

Hasonló elismerő bizonyítványt állítottak ki: dr K a u f m a n n Ernő szabolcsbányai orvos, K a t h Mátyas fakesereskedő és G i p s z József urak.

5 évi jótállást nyujtok.

A töcserépek könnyed sulya folytán az egész gerendázat olcsóbb, mi szintén megtakarítás. A kampós szegély folytán **a víz nem hatolván be, a gerendázat sohasem rothad.**

Ráth M. fakesereskedő urnál 1893-ban egy háztető készült, melynek egyik fele kampós szegélyű cement-töcserépekkel lett befödve és melynek lécei tökéletesen szárazak, míg másik felén, mely pécsi cserépekből készült, a lécek az esőzéstől meggyőződhetik, miről mindenki meggyőződhetik.

A kampós szegélyű cementtöcserépekhez külön e célra öntött vasból kitűnően szerkesztett elpusztíthatatlan háztető-ablak készült, mely szintén habarcs nélkül illesztetik be.